

Tisková zpráva

Vyhlášení výsledků

30. ročníku Ceny Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení a fotografické soutěže na téma „Také to zvládnú!“

*****

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením vyhlásil letos 30. ročník **Ceny za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení.**

Tuto Cenu uděluje Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením od roku 1994. Za dobu její existence prošlo soutěží cca 1700 publicistických děl. V letošním ročníku bylo hodnoceno 58 prací, které posuzovala nezávislá šestičlenná porota.

Hlavním měřítkem při posuzování přihlášených děl je to, jak může přihlášená práce oslovit širokou veřejnost, seznámit ji s tématem zdravotního postižení a pozitivně ovlivnit její přístup k tomuto tématu. Cílem je vyzdvihnout především ta díla, která přináší pozitivní a nezkraslený obraz o životě lidí s postižením.

Ceny jsou udělovány ve 3 kategoriích – tiskové, rozhlasové a televizní.

Tisková kategorie

Do tiskové kategorie soutěže bylo přihlášeno 38 děl. Jednalo se o publikace a články jak z běžného tisku, tak i z novin a časopisů organizací osob se zdravotním postižením.

I. cena: Linda Albrechtová, www.medium.seznam.cz, ŽIVOTNÍ PŘÍBĚH PRAKTICKY NEVIDOMÉ ŽENY

Autorka v článku autenticky, bez příkras, ale i bez sebelitování, popisuje svou cestu za vzděláním, kdy se musela vypořádat nejen se zrakovým postižením, ale někdy i s nepochopením okolí. Článek je velmi cenný především proto, že seznamuje široké publikum s vnitřním prožíváním situací a se silou, která je nutná k jejich řešení. Působí ale jistě i na lidi s podobným postižením, kteří by takto mohli pochopit, že „hodit flintu do žita“ je až to poslední, co by člověk měl udělat.

Odkaz na článek: [Životní příběh prakticky nevidomé ženy - Seznam Médium](http://www.medium.seznam.cz)

II. cena: Radek Musílek, Můžeš 3-4/2022, ZNOVU V SEDLE

Zkušený autor Radek Musílek se tématu zdravotního postižení věnuje trvale řadu let, jeho články popisují nejen životní příběhy lidí s postižením, ale i práci těch, kteří jim účelně pomáhají. Tentokrát se věnoval postižení, které za sebou může zanechat Covid-19. Článek pojednává o paní Evě Kosinové, která v důsledku prodělání této nemoci přišla o všechny čtyři končetiny. Její upřímná „zpověď“ vypovídá nejen o schopnosti paní Evy sdělit své pocity, ale i o velké empatii, se kterou dokáže za takovýmto člověkem přijít Radek Musílek. Ke kladům textu patří i fotografie Milana Jaroše.

Odkaz na článek: <https://www.muzes.cz/znovu-v-sedle/>

III. cena: Radek Gális, *Můžeš 3-4/2022*, V KOMUNITNÍCH CENTRECH NACHÁZEJÍ SENIŘI ŽIVOTNÍ PARTNERY I KAMARÁDY

Radek Gális je z těch autorů, kteří se problematice lidí s handicapem věnují řadu let, jsou vytrvalí a umí jít do hloubky problému, aniž by zabředli do jednoduchého litování či zkreslování jejich životních strastí i radostí. Tentokrát se mu podařilo přiblížit život klientů Centra sociální a ošetrovatelské pomoci Praha 5, jehož služby využívají jak senioři, tak lidé s postižením i rodiny s dětmi.

Odkaz na článek: [MUZES-03_2022-STRANY.pdf](#)

Čestné uznání: Hana Zobačová, *Pasparta Publishing*, POHÁDKA O MODRÉM VAGONKU

Hana Zobačová připravila mimořádnou publikaci pro zvědavé dvouleté děti, pro ty, které mají sníženou schopnost porozumění mluvenému i psanému projevu – děti s poruchou autistického spektra, s dysfázií i pro ty, pro něž není čeština rodným jazykem. Jednoduchý příběh provází velké ilustrace i obrázky (tzv. piktogramy), které odrážejí podobu věty a pomáhají tak pochopit a vnímat větnou stavbu. Piktogramy tak podporují čtenářské i předčtenářské dovednosti. Příběh je založen na opakování, umožňuje dětem rychlou orientaci v textu a dopřává jim možnost rozumět celému příběhu. Jde o knihu v tzv. snadném čtení - Easy to read.

Odkaz na informace o knize: <https://www.databazeknih.cz/knihy/pohadka-o-modrem-vagonku-511037>

Rozhlasová kategorie

Do rozhlasové kategorie bylo přihlášeno 5 pořadů Českého rozhlasu, Radia Wave a Radia Proglas a 3 podcasty.

I. Cena: Radek Pavlíček, Ondřej Pohl, www.youtube.com, PODCAST BEZ BARIÉR

Podcast popularizuje tematiku webové přístupnosti a posluchačům nabízí důvěryhodný zdroj informací o tomto oboru. Oba autoři jsou držiteli nejvyšší možné certifikace v tomto oboru – IAAP Certified Professional in Web Accessibility (CPWA). Šestidílný podcast je připravován s ohledem na maximální míru přístupnosti. Ke každé epizodě je proto k dispozici i textový přepis a audiovizuální podoba na YouTube je opatřena titulky.

Odkaz na podcast: <https://www.youtube.com/@podcastbezbarier>

II. Cena: Kateřina Kubalová, *Radio Wave*, MANUÁL NA SEBE

Téma ADHD (porucha pozornosti s hyperaktivitou) je u dospělých osob poměrně nové. Jak se s takovou diagnózou žije? Petr i Daniela se dozvěděli o své diagnóze až v dospělosti. Díky tomu dokázali pochopit řadu problémů, které zažívali v dětství. Zároveň je to ale postavilo před nutnost naučit se se svojí „adéhádáckou“ mysli žít.

Odkaz na pořad: <https://wave.rozhlas.cz/po-diagnoze-jsem-daval-sve-problemy-za-vinu-adhd-dneska-ho-miluju-poslechnete-si-8969553>

III. Cena: Tereza Reková, www.hatefree.cz, HANA A JEJÍ RODINA

Co v dnešní společnosti znamená "být jiná"? Jaké to je, když mladá dívka stojí na prahu dospělosti, ale zároveň tuší, že asi nikdy nebude moct bydlet sama? Šestnáctiletá Hana, která má Downův syndrom, provádí posluchače svým světem, svými sny a zájmy, představí i své rodiče a dva mladší bratry, které má rodina v pěstounské péči.

Autorka se výborně dokázala přiblížit Haně a získat její důvěru, což se odráží na bezprostřednosti a živosti rozhovoru.

Odkaz na pořad: <https://www.hatefree.cz/audio/exterieri/hana-a-jeji-rodina>

Televizní kategorie

V televizní kategorii bylo hodnoceno 11 pořadů České televize i spolků a jeden film.

I. cena: Ivan Crnac, *Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku*, JSEM CODA (2023)

Film nás přivádí do rodiny Sedláčkových a Půlpánových, kde jedinými slyšícími členy jsou jejich děti. V 80. letech pro tyto děti vznikl termín CODA, což je zkratka pro Children Of Deaf Adults – z angličtiny volně přeloženo jako slyšící děti neslyšících rodičů. Hlavní protagonistkou filmu je šestnáctiletá slyšící dívka Jolanka, která žije ve střídané péči svých neslyšících rodičů. Snaží se najít své místo ve společnosti, která sestává jak ze světa slyšících, tak neslyšících. Jolanka hledá vlastní identitu „mezi“ těmito dvěma světy. Specifičnost obou světů ji nezabavuje touhy po vlastním uplatnění v životě, v němž, kromě rodiny, mají prostor také přátelé a zájmy. Dokument přináší divákům jedinečný pohled na životy členů rodiny ze dvou odlišných jazykových kultur, na společně sdílené chvíle a vzájemné porozumění. To vše v nás zanechává hluboké povědomí o síle lidského ducha a o touze po souznění s těmi, kteří sdílí své světy s námi.

II. cena: Tomáš Kapras, Miloslav Kučera, *Česká televize*, KLÍČ Č. 3/2023

Tento díl magazínu Klíč nám představuje noční pohotovostní službu, kterou provozuje nezisková organizace Prosaz. Díky této službě nemusí mít uživatel nákladnou celonoční asistenci, ale jen krátkou, předem dohodnutou návštěvu, při které asistenti udělají nezbytné úkony. Noční pohotovostní služba, jediná v Praze, může také zasáhnout při nečekaných problémech, například pádu, či zranění, ale jen u klientů, kteří mají s Prosazem uzavřenou smlouvu. Pořad nás seznamuje se dvěma asistenty, paní Alenou a panem Lukášem, kteří osamělé noční cesty po Praze absolvují. Oba otevřeně mluví i o obavách o svou bezpečnost či dalších nástrahách své služby a také o tom, proč tuto velmi záslužnou a přitom špatně finančně i společensky ohodnocenou práci dělají. Pořad poukazuje nejen na výjimečnost této sociální služby, ale také na její prospěšnost pro osoby s handicapem a dále na obětavost lidí, kteří chápou pomoc lidem s postižením jako poslání.

Odkaz na pořad: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096060107-klic/223562221700003/>

III. cena: Alexandra Vebrová, Alena Derzsiová, *Česká televize*, TELEVIZNÍ KLUB NESLYŠÍCÍCH Č. 4/2023

Spolek uživatelů kochleárního implantátu, zkráceně – SUKI, pomáhá rodičům a jejich sluchově postiženým dětem zvládat náročné období nastavování implantátu i při jejich zařazení do společnosti. Za téměř třicet let fungování této organizace se na její vedení obrátily stovky rodičů. Prostřednictvím různých akcí, které SUKI každoročně pořádá, se seznámíme také přímo s dětmi s kochleárním implantátem. Zavítáme s nimi například do Českého rozhlasu, kam byly pozvány poprvé do živého vysílání. Pořad nám dává nahlédnout do světa dětí se sluchovým postižením, které díky kochleárním implantátům mohou vést spokojený a radostný život jako jejich slyšící vrstevníci. Svým obsahem šíří osvětu, optimismus a naději pro děti i jejich rodiče.

Odkaz na pořad: [29. březen - Televizní klub neslyšících | Česká televize \(ceskatelevize.cz\)](https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096060107-klic/223562221700003/)

Čestné uznání: Veronika Širc, Alena Derzsiová, Česká televize, TELEVIZNÍ KLUB NESLYŠÍCÍCH Č. 9/2023

Tento díl Televizního klubu neslyšících ukazuje, jaké to je žít v minoritní neslyšící komunitě, a navíc ještě s odlišnou sexuální orientací. Pořad představuje často tabuizované téma na příběhu neslyšících snoubenců, kteří spolu vychovávají ve střídavé péči slyšící dceru. Díky jejich otevřenosti tak máme možnost nahlédnout do ne zcela tradiční rodiny, v níž však velmi dobře funguje komunikace, vzájemná úcta a láska. Kvalita pořadu spočívá především v tom, že upřednostňuje pozitivní přístup k životu, jeho bohatou náplň a rodinné štěstí před předsudky a malostí některých z nás.

Odkaz na pořad: [7. červen - Televizní klub neslyšících | Česká televize \(ceskatelevize.cz\)](#)

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením vyhlásil tento rok již **posedmé fotografickou soutěž**, tentokrát na téma **„Také to zvládnú!“**. Hodnoceno bylo celkem 92 přihlášených fotografií. Tříčlenná porota, která rozhodovala o vítězích soutěže, byla složena z fotografů a zástupců Úřadu vlády ČR. Ceny byly uděleny za fotografie, které nejlépe zachycují schopnosti a dovednosti osob se zdravotním postižením při zvládání činností vztahujících se k osobnímu, ale i pracovnímu životu. Téma navazuje na vyhlášený Evropský rok dovedností, jehož cílem je ukázat, že i osoby se zdravotním postižením mohou žít aktivním životem a plně rozvíjet svůj potenciál ve všech oblastech (např. v kultuře, sportu, rodinném životě či zaměstnání).

I. cena: Filip Hladík: Jezdec nebo letec

Na fotografii je zachycen Marian Vilhan s vlastním letadlem na loňském Leteckém dni pro handicapované v Mladé Boleslavi. Fotografie je z charitativního kalendáře ParaCENTRA Fenix s názvem Umění se nevzdávat, který zachycuje klienty po poškození míchy očima Filipa Hladíka, který je sám také na vozíku.

Místo a datum pořízení: Letecký den pro handicapované v Mladé Boleslavi, září 2022

II. cena: Veronika Širc: Dokážu to!

Pěťadvacetiletý neslyšící student Lékařské fakulty Ostravské univerzity David Buzrla si plní životní sen. Už jen jeden rok mu zbývá k dokončení studia na Lékařské fakultě. Přitom se jeho sen těsně před maturitou málem rozplynul...David chtěl být odmalička - jako jeho neslyšící otec - lékařem. Chtěl zachraňovat lidské životy. Nastoupil na Biskupské gymnázium v Ostravě a už se těšil, až odmaturuje. K tomu ale nedošlo. Na gymnáziu v té samé době studovala i nevidomá dívka a dívka na vozíku. A on jako neslyšící. On jediný však - kvůli sluchovému handicapu a informačnímu deficitu (a nepřizpůsobení výuky ze strany vyučujících) byl nucen gymnázium před maturitou opustit, nejhorší pro něj bylo vědomí, že se rapidně zhoršil i v předmětech, které měl rád. „Tolik úsilí a energie jsem musel věnovat samostudiu a předmětům, ze kterých jsem propadal, že jsem šel dolů i s předměty, ve kterých jsem do té doby vynikal. Chvilí jsem se takhle trápil, do večera stále dril, ale pak jsem pochopil, že takhle to dál nejde. Uvědomil jsem si, že musím spolknout hrdost a najít si jinou školu,“ říká zpětně David. „Kdybych zůstal na původním gymnáziu, mohl bych na studium lékařství s takovými známkami rovnou zapomenout. Kvůli svému snu stát se lékařem jsem opustil rodinu - přestěhoval jsem se na druhý konec republiky do Prahy a začal chodit na jediné gymnázium pro sluchově postižené v republice. Díky přestupu na školu pro sluchově postižené jsem opět získal sebevědomí a chuť splnit si sen“, popisuje David, který ale přiznává, že co se týče množství probrané látky, tak ta by mu k přijímacím zkouškám asi nestačila. Díky tomu, že však nemusel trávit večery nad doháněním školního učiva, zbyl mu tento čas na přípravu na lékařskou fakultu. V Praze udělal maturitu, vrátil se zpátky

k rodičům do Ostravy a zvládnul přijímací zkoušky na Lékařskou fakultu Ostravské univerzity...Davidův sen je na dosah i díky oboustranné kochleární implantaci. „Věřím, že začnu slyšet i zvuky, které jsem nikdy neslyšel. Implantát zlepšuje porozumění mluvené řeči, a tím pádem budu blíže ke svým vysněným oborům. Ať už to bude traumatologie nebo ORL...Věřím, že to dokážu!"

Místo a datum pořízení: Lékařská fakulta Ostravské univerzity, 10.10.2023

III. cena: Lucie Hermína Muchová: To dám i levou zadní!

Na fotografii je účastnice loňského Letního kvadriatlonu Cesty za snem Míša Karlová, která se nenechá zastavit ani absencí ruky v rameni a střílí z luku za pomoci nohy.

Místo a datum pořízení: Letní kvadriatlon Cesty za snem, Hostivařská přehrada, 26.06.2022